

NOWY

Kurjer Łódzki

Dziennik polityczny, społeczny i literacki.

Sobota, dnia 9 stycznia 1915 r.

Redakcja i administracja „Now. Kurjera Łódzkiego” mieści się w lokalu przy ul. Zachodniej № 37.

Interesowani do redakcji, zgłaszać się mogą od 1 i pół do 3 po poł. i od 6 do 7 wiecz. Administracja otwarta od 8 rano do 7 wiecz.

Adres telegraficzny „Łódź Kurjer”

Rękopisów nadesłanych redakcja nie zwraca, za artykuły nieznaczone z góry ceną, honorariów

Prenumerata w Łodzi wynosi rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, miesięcznie kop. 50.

Za odnośnienie do domu lub przesyłkę pocztową dolicza się 20 kop. miesięcznie.

Za przesyłkę zagranicę dolicza się 60 k. miesięcznie. Zmiana adresu 20 kop.

Telefon № 253.

Cena ogłoszeń: I-sza strona 50 kop. za wiersz lub jego miejsce, nadesłane 50 kop. nekrologi i reklamy 15 kop.; ogłoszenia zwyczajne 10 kop., Drobne ogłoszenia 1 1/2 kop. za wyraz

Ogłoszenia zamiejscowe: I strona 50 kop. reklamy po 20 kop., zwyczaj. 12 k. za wiersz lub jego miejsce, w tekście 75 kop.

Administracja wypłacać nie będzie.

Agencje: w Łodzi Buro ogłoszeń „Promień”, Piotrkowska 81; w Pabjanicach A. Wadzyński, Zamkowa 23; w Zgierz: Nowy Rynek, kiosk Aleksandra Lacha. **WYŁĄCZNE PRAWO** przyjmowania ogłoszeń w Rosji, za granicą i w Król. Polskiem, oprócz Łodzi i okolicy dane jest do usz. Handl. L. i E. Sztaif S-ka.

Oszczędzajcie gaz i elektryczność!

Zarząd Gazowni Miejskich i Łódzki Oddz. Tow. Elektr. Ośw. z r. 1886.

Rozporządzenie.

Sprzedż i wyszynk napojów alkoholowych wszelkiego gatunku, za wyjątkiem wina, są zakazane tak dla wojska, jak i dla osób cywilnych.

Wykroczenia będą surowo karane.

Od powyższego rozporządzenia wyłącza się hotele, w których mieszkają oficerowie, a mianowicie:

Grand Hotel, Swoy, Manteuffel, Victoria i następujące restauracje, „Louvro” i Lisa (Pasaż Majera).

Upoważnienia sprzedaży alkoholu dla wojska, z wykluczeniem używania na miejscu, otrzymały następujące firmy:

Muze Bemani—Piotrkowska 59,
Alex Borstein — hotel Victoria,
Art. Czkwilnow—Piotrkowska 69,
Paweł Ignaciowicz „ 113,
C. Schicke—Nowo Miejska i róg Północnej,
A. Trautwein—Piotrkowska 73,
C. Trautwein „ 165,
G. Żak i Ska „ 127,

Gubernator.

Polska a Turcja.

Trzysta lat trwał zwycięski napór potęgi otomańskiej na terytorium chrześcijańskiej Europy, a w końcu niemal jego przeciwwagą — wbrew swym najistotniejszym interesom — była Polska.

W ciągu szeregu wieków walczyła Polska swe siły w walce z potęgą turecką, przed którą naocześnie drżała Europa, osłaniając swych bohaterami wysiłkami jej króla, które rozwijały się i kwitowały w sprężynie w przeciwnieństwie do niej, pędzonej i łupionej straszliwie, aby zyskać sobie szlachetny przyrost „przedmurza chrześcijaństwa” — następnie... rozbiór państwa.

A gdy pod Wiedniem rozbita stała zastępy tureckie i napastująca dotąd Turcja zmuszona została samobronie się — pojawili się natychmiast

pretendenci do spadku Turcji. Nie znali ich wprawdzie pola bitew pod Warną, Chocimem i Wiedniem, nie przelewali swej krwi w obronie chrześcijaństwa, lecz za to — pewni swej siły — tam drapieżnie wyślali rzesze po zdobycz turecką.

I dziwny przedstawia się obraz! Gdy cieszą się polskimi odrozwagowaną została ta, wzbudza ona detąd powszechną grozę, potęgą, losy i zwycięstwów i zwyciężonych — Polski i Turcji — stała się coraz bardziej wspólna; jedna im zagrażała państwa zaborcze, stała wspólna interesów politycznych i coraz większe oddziaływanie toczących się w jednym państwie wypadków na losy drugiego.

Od pokoju kariwickiego w 1699 roku ustaje wielowiekowa walka

dwa państw i rozpoczynają się stosunki sąsiedzkiej przyjaźni, nabierające z biegiem czasu trwałości i mocy coraz większej.

Już w 1711 roku po klęsce Piotra Wielkiego nad Prutem, biorąc w opiekę Polskę, żąda od niego Turcja wycofania z niej wojsk rosyjskich, stałe konsystujących na Białorusi i Ukrainie; już wtedy bowiem myślał Piotr Wielki o przyłączeniu tych ziem do swego państwa.

Konfederacja barska, zawiązana w lutym 1768 roku, przeciw wtrącaniu się Rosji do spraw Polski, liczy wiele na pomoc Turcji, i rachuby te nie zawodzą.

Turcja bowiem barzuchem patrzyła na coraz silniejszą, rosnącą wpływy i znaczenie Rosji w Polsce, a ponieważ to zagrażało jej interesom, więc wypowiedziała rządowi rosyjskiemu wojnę we wrześniu 1768 r. i za główny jej powód podaje mieszanie się Rosji do spraw i rządów Polski i trzymanie w niej rosyjskiego wojska.

Już poprzednie znaleźli przywódcy konfederatów schronienie w tureckiej Moldawii.

Dzięki tej interwencji Turcji mogła konfederacja barska walczyć bohatercko z przemożnym przeciwnikiem w ciągu lat czterech, w rezultacie wszakże walki, gdy Turcja przyniosła klęskę, konfederacja została zwyciężoną.

Następstwem tej klęski stał się pierwszy rozbiór Polski, której myśl podzielił król pruski Fryderyk II; rozbiór ten był ocaleniem Turcji, była to właściwie kompensata, jaką sobie wzięły państwa rozbiorene za zachowanie całości państwa otomańskiego, na którego zbyt wielkie uszczuplenie nie chciały pozwolić Francja i Anglja.

Gdy wybuchła wojna powtórna Turcji z Rosją w r. 1787 r. naród polski sympatyzował etwarciem Tur-

cją, wbrew nawet woli króla Stanisława Augusta, który pragnął, by Polska walczyła razem z Rosją przeciwko Turcji.

Korzystając jednocześnie z zajęcia się Rosją wojną i osłabienia tem samem jej wpływów w Polsce przystąpiono do reform w kraju w celu wzmocnienia państwa, a rezultatem tej pracy jest wiekopomna działalność Sejmu Czteroletniego.

Rząd polski, korzystając ze swego wzmocnienia, zabronił wojskom rosyjskim urządzania składów żywności w Polsce oraz przemarszów tych wojsk przez ziemie polskie, — co dawniej było rzeczą zwykłą — i zażądał od wojsk austriackich, których część oblegała Czernowce, przeszedź na ziemie polskie — niezawodnego opuszczenia terytorjum Polski. Żądania te przez oba państwa rozbiorene zostały spełnione; lecz i w tej wojnie Turcja została zwyciężoną; znów spadły na Polskę nowe ciosy: nastąpił drugi podział kraju.

Powstanie Kościuszkowskie, kołaczące napróżno o interwencję we Francji, jedynie ze strony Turcji otrzymało dość znaczną pomoc pieniężną.

A gdy mimo wszystkich wysiłków, Polska została wymazana z karty Europy i kongres wiedeński usankcjonował nabytki polskie państw rozbiorenych, jedynie, zśród wszystkich państw Europy, Turcja nie uznała ni rozbiórów Polski, ni tyczących jej postanowień kongresu wiedeńskiego.

Dawna, wielowiekowa nieprzyjaźnićka Polski, w chwili klęski, przyjaźni swej pozostała wierna do końca.

I po upadku Polski zaznacza się w dalszym ciągu nieraz zaletność wzajemna wypadków w obu krajach. Wspomnijmy tutaj legiony polskie, tworzone w Turcji przez Mickiewicza, w czasie wojny krymskiej 1853-1856 r. i słynną wyprawę Miłkows-

Gdy więc złamano ofensywę rosyjską, wspomniana gazeta żywi nadzieję, że podjęte przez sztab austriacki środki zostaną szczęśliwie przeprowadzone. Mniejsze znaczenie przypisuje temu, że oddziały wojsk austriackich, operujące na wschód w głąb Karpat musiały być cofnięte. Jeżeli Rosjanie pobici zostaną na prawym brzegu tej rzeki, to zbliżenie się Niemców pod mury Warszawy jest kwestią jednego dnia.

W okolicach Skierniewic musiała się ofensywa niemiecka posunąć daleko naprzód, gdyż według komunikatu sztabu, miejscowość ta leży za tyłach frontu bojowego. Droga dzieląca Skierniewice od Warszawy wynosi tylko 60 kilometrów. Drugim miejscem, gdzie skierowano ofensywę niemiecko-austriacką są okolice Tomaszowa i Inowłodzia. I na tym miejscu doznała ofensywa niemiecka powodzenia.

Na pozostałych częściach frontu zachowują się sprzymierzeńcy naogół defenzywnie; dotyczy to okolicy Nidy, aż po Wisłę.

Na położonym dalej na wschód okręgu Użok, skąd ciągną się drogi wprost na Przemyśl i Lwów, austriacy, posunęli się naprzód atakując. Zdobyli oni tu kilka wzniesień. Z powyższego więc wynika, że sytuacja wojenna w Galicji Zachodniej przedstawia się pomyślnie dla austriaków. Rosjanom nie udało się pójść naprzód na linii Zakliczyn—Gorlice, a na linii nad dolnym Dunajcem nie doznali powodzenia.

W Polsce Zachodniej posuwa się ofensywa sprzymierzonych w dwóch kierunkach: w okręgu Bzury i Rawki jakoteż na południe od Pilicy. Ataki armii niemiecko-austriackiej posunęły się w obydwu kierunkach naprzód, zdobywając znaczną przestrzeń w kierunku wschodnim.

Według ostatnich doniesień sztabu cały obręb Bzury znajduje się już w ręku Niemców, skoro bitwy toczą się już na wschód od Bzury. Jeżeli uprzytomnimy sobie, że przestrzeń dzieląca Bzurę od Warszawy wynosi zaledwie 40 kilometrów, to wówczas przekonamy się, jak bardzo posunęły się naprzód wojska niemieckie w Polsce.

Forsowanie brzegów Wisły.

BERLIN. „Lokal-Anzeiger“ donosi, że Niemcy usiłovali i przejść na prawy brzeg Wisły.

Na froncie zachodnim.

BERLIN. Wielka kwatera główna. (Urzędowo.) Zachodni teren wojny. 8 stycznia 1915 r. Nieustanne i obfite deszcze psują coraz więcej drogi i tereny Flandrii, uniemożliwiając jakiegokolwiek operacje wojenne z naszej strony. Na wschód od Reims nocy dzisiejszej przedsięwzięli francuzi uporeczywy atak na nasze okopy, jednak z wielkimi stratami zostali odrzuceni na swe pozycje, przyczem 50 żołnierzy dostało się do niewoli niemieckiej.

W centrum i we wschodniej części Argonów wojska nasze pomyślnie posuwają się naprzód. Atak nocy francuzów na pozycje nasze na południe od Diedolshausen (Wogezy)—został udaremniiony. Powtórne ataki francuskie na wzniesienia pod Sennheimem zostały odparte ogniem baterii niemieckich. Wzięliśmy do niewoli 2 oficerów i stu żołnierzy. Na południe od Sennheimu pod Ober-Burnhauguet walki trwają w dalszym ciągu.

Rosjanie na Bukowinie.

MEDJOLAN. „Secolo“ donosi z Bukaresztu:

„Rosjanie posuwają się na Bukowinie w szybkim tempie naprzód. Zajeli oni miasta Sereth, Raudantz, Hatna, Zelleden i Suczawę. Austriacy okopują się przy Dornawarcie w Karpatach.

Palestyna terenem wojny.

GANDAWA. „Tems“ donosi z Kairu, że pisma arabskie, znajdujące się pod wpływem Anglii, jak Al Watan i inn., poruszają ostatnio sprawę palestyńską. Pisma te dowodzą, że pewnego dnia Egipt może być zagrożony od strony Palestyny. Dla Anglii powstała więc konieczność utworzenia z Palestyny samodzielnego państwa lub okupować ten kraj. Ze względu jednak na mocące w Syrii wybuchnąć nieporządku, ten drugi środek jest mniej pożądanym.

Zywność z Rosji dla Francji.

BAZYLEJA. „Basler Nachrichten“ donoszą, że rosyjska rada ministrów zatwierdziła propozycje rządu francuskiego w sprawie zakupu przez Francję 25 milionów pudów zboża i

6 milionów pudów cukru. Transporty wysyłane będą stopniowo. Rząd francuski wypłaci już rządowi rosyjskiemu koszty transportowe.

I Chiny pobrządkują szabelką.

PIOTROGROD. „Nowoje Wremia“ donosi z Pekinu, że urzędowy dziennik „Peking Daily News“ który dotychczas zachowywał się lojalnie względem Japonii wystąpił ostatnio z artykułem, którym dowodzi, że Chiny odbiorą sobie, co im się należy.

Kto wojnę wywołał?

„Frankfurter Ztg.“ podaje głos swego korespondenta wiedeńskiego, który z austriackiego punktu widzenia zagadkę, kto wywołał wojnę — oświetla. A oświetla ją w ten sposób:

Przedwstępne dzieje wojny zostały przez publikacje różnych wojennych państw wielostronnie oświetlone i kwestia, w jakim stopniu odpowiedzialność za wojnę spada na pojedyncze rządy, została stosunkowo gruntownie wyjaśniona. Lecz o ile jasne są wystąpienia decydujące, o tyle z różnych punktów widzenia patrzą na nie partie wojenne.

We Francji, Anglii i Rosji wskazuje się nawiasowo na dwie rzeczy: na bezwzględna ostrość ultimatum austro-węgierskiego i odrzucenie propozycji angielskiej, aby spór oddać pod kompetencje konferencji europejskiej.

Zarzut przeciwników ogranicza się do wyrokowania o charakterze ultimatum w sprawie zamachu sarajewskiego i to znowu zależnem jest w zupełności od sądzenia stosunków między Rosją i Serbią.

Hr. Andrassy zwraca uwagę na relacje angielskiej księgi błękitnej, która podaje następujące oświadczenie Sazonowa pod adresem ambasadora angielskiego: „Jasne, że dla Rosji zależność Serbji od Austro-Węgier jest równie nie do zniesienia, jak dla Wielkiej Brytanji zależność

Holandji od Niemiec. W rzeczywistości było to dla Rosji kwestią własnej egzystencji“.

Hr. Andrassy wspomina o tym, jak od niedawna datuje się ta teza rosyjskiej dyplomacji i jak często i oddawna do interesów serbskich rosyjska polityka odnosiła się bardzo obojętnie. Porównanie z Holandją chybiłoby, gdyż o ile stanowisko Anglii przez umocnienie się Niemiec w Holandji rzeczywiście byłoby zagrożone, o tyle żadne żywotne interesy nie wiążą Rosji z Serbią. Jeśli pomimo to polityka Sazonowa ma swój sens, to polega ona na tem, że Rosja widocznie liczyła się z możliwością wielkiej wojny. Zależność Serbji od Austro-Węgier jest kwestją drugorzędną, skoro Rosja pragnie prowadzić pokojową politykę, miała ona jednak pierwszorzędne znaczenie, jeśli postanowiono z nami wojnę prowadzić.

Polityka Sazonowa więc będzie wtedy zrozumiała, jeśli się weźmie w rachubę jej cele agresywne. Sazonow musiał nie dla miłości Serbji zmierzać do wojny, lecz zmuszony był w przewidzianiu nieuniknionej wojny stanąć po stronie Serbji.

Wniosek, który hr. Andrassy wyciąga brzmi:

Jasne, że wojna z Rosją wybuchnąć musiała. Austro-Węgry i Niemcy przejrawszy zamiary Rosji nie uprzedzili jednakże tych zamiarów atakiem na Rosję, lecz jedynie tylko postawili Rosję wobec kwestji: chcesz wojny czy nie? i tem Rosję przywiodli do tego, żeby wojnę, jeśli jej chce, teraz właśnie prowadziła. Jak daleko przystęp wewnątrz trójprzymierza odpowiedzialność Rosji spadnie na Anglię i Francję jest kwestją samą w sobie, w każdym razie nie chodzi o to, żeby koalicja teraz nas atakującymi nazywała, gdyż zmusiliśmy tylko przeciwnika aby nas, jeśli wogóle ma atakować, nie zaatakował dopiero za dwa lata.

Oszczędzajcie pieniądze

kupując angielskie gumowe podeszwy, na których chodzić można 3 miesiące. Podeszwy te wystarczają za kalceze. Dostać można: Mirtenbaum, Piotrkowska 33, Baumgarten, Piotrkowska 91, w składzie Persola, Dzielna 13, w składzie obuwia Tarki, Cegielniana 59, u Goldberga, Cegielniana 23. Przedtawiciel M. Pinkusewicz, Wschodnia 19 m. 3.

OGŁOSZENIA ZWYCZAJNE

G. BAUMGARTEN,

wychowawiec Król. Konsewatorjum w Lipsku udziela lekcji gry skrzypcowej.

Widzewska 83.

Dr. T. ROKICKI

Targowy Rynek 2

Przyjmuje od 8—11 i od 3—5 po poł. 3178—4

Wobec odłożenia

Licytacji

w Lombardzie

J. K. Wałkowiec

Południowa M 20,

Kupuje złoto, srebro i brylanty, piące dobra. Dzielna 25, m. 22. Od 1-ej do 3-ej i od 5-ej do 7-ej w.

machorka i tytonie w różnych gatunkach można dostać Benedykta M 21/23. D. Zaklikowski.

Nauczycielka mając dyplomy: berytyfikacj et Diplôme Supérieur de l'Alliance Française de Paris poszukuje lekcji francuskiego. Ceny umiarkowane, od 1—3 g. Konstancynowska M 13, oficyna m. 41.

Wyprzedaż

Różnych resztek wełnianego i jedwabnego pluszu po cenach fabrycznych. Wielki wybór pluszów dziecięcych gładkich i deseniowych towarów w różnych kolorach.

Manufaktura pluszu

MOZES H. GRAWE,

UL. PIOTRKOWSKA M 61.

Od 10-ej rano do 1-ej po poł.

Zaginął duży biały SZPIC

wabi się Bob i k.

Za wynagrodzeniem zwrócić proszę, Zdzisław Lubński, ul. Skwerowa 6.

uprasza się o wnoszenie należnych procentów za nieopłacone fanty do dnia 30-go stycznia 1915 r. 8210-1

FARYNA

KRYSTAŁOWA

po 17 kop. funt

Dzielna 1, w składzie sukna Grossmana.

Ogłoszenia drobne:

Kursy handlowe pod kierunkiem Stanisława Lipskiego. Zapisy na rozpoczęcie się 20 stycznia półroczny kurs przyjmują kancelaria kursów, Piotrkowska M 157, codziennie przez sobotę między 5-ej do 6-ej po południu.

Conversation française On cherche deux personnes pour compléter. Andrzej 17 — 16. 3199—2

Przewoźnik brzozy, jedno miejsce, które dobrze pali się wierz, sprzedaje na pud, od 10 r. 6 2 p. p. Długa M 22. 3202—4

Wieloletni doświadczony kucharz, który od kilku tygodni jestko oddał brania dwoje zabłąkane śrebięta. Właściciel może się zgłosić ul. Staw-Zarawska 153.

Kupię tylko tanio kaset. „Nationale“. Otwarty do redakcji „N.“.

Prasza, faryna, naka w najlepszym gatunku także Piotrkowska 145 3191—3

Prośby różnego rodzaju, wojskowe administracyjne, aplikacje, kasacje, przepustki Dawid Maków, Władzewska 36.

cygarety, cygara, machorkę, dostać można, Piotrkowska 145, m. 30, prawa oficyna. II sieni, parter.

PROŚBY do komendantury i do milicji pisze na maszynie biuro Lublińskiego, Piotrkowska 82

Wieloletni tanio, detalicznie hurtowo sprzedaje, Piotrkowska 38, front, I piętro.

Z powodu nieszczęśliwego wypadku jest do sprzedania dobrze prosperujący skład tabaczný oraz wysprzedaje warzywa tabaczný, zapalniki i kamienie do nich, po bardzo niskich cenach, Lengs, Mikołajewska 29. 3197—3

Zaginął paszport, wydany z gminy Białogóra, pow. łódzkiego, guberny Piotrkowskiej, na imię Marjanny Łacwik.

Zaginął paszport, wydany z gminy Białogóra, pow. łódzkiego, guberny Piotrkowskiej, na imię Rocha Matejki.

Zaginął paszport, wydany z gminy Wiskitno, pow. łódzkiego, na imię Stanisława Rydzewskiego.

Choroby skórne, wene

szkodliwa niemoc płciowa

Dr. Lewkowicz

poradził.

nie trypa bez zabryce- wad. Tel. 3-4

Wieloletni lekarz

szkół teatru Słonia.

1 i od 5—6 dla od 5—1

3194—4

głuszyczka masażystka

z dyplomem Cesarzkiej Akademii medycznej w Piotrogródzie praktykująca 20 lat, przyjmuje masaże, porody, rozwinięta biuści, podskórne masażowanie, udziela porad: wychowania społecznego. Andrzej M 20, m. 10 od 12—4. Odpowiedzi na listy.

JADE

w niedziela rano

Sieradz, Wielka, Częstochowa, Zawiercie Będzin, Sosnowiec

Zajawiam wszelkie choroby

Najlepsza referencja. PARASZULCA M 9. Lewkowicz.